

ראה (227)

בין המוח לבין הלב, אלא שהלב יתפעל אף הוא מכך, ועל ידי כך ישפר החי את דרכיו ומעשיו.

ספר "כמוצא שלל רב"

עשר בשביל שתתעשר

עֶשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זֵרַעְךָ (יד. כב)

אמרו חז"ל (תענית ט). עשר שבשביל שתתעשר. ביאר הגר"א, הנה אמרו חז"ל במצות צדקה "נתן תתן לו" אפילו מאה פעמים. וקשה איך יעשר מאה פעמים צדקה מכספו, הרי אמרו חז"ל (כתובות נ). המבזבז (מכספו לצדקה) אל יבזבז יותר מחומש, אם כן הוא באיסור לתת יותר מחומש מנכסיו. אלא אומרת התורה "עשר בשביל שתתעשר", נמצא אדם שנותן צדקה מכספו יתעשר מחדש, וכשיתן מעשר מהריוח החדש הרי ישוב ויתעשר וחוזר חלילה, נמצא מקיים מצות מאה פעמים בלא שיבזבז יותר מחומש.

ספר "אוצרות התורה"

עם כח הרצון ניתן לקיים כל התורה כולה.

וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ פִּי לֹא תוּכַל שְׁאֲתוֹ פִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר וְכוּ' (יד. כד)

צריך להבין, אחרי שנאמר: וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ, למה נכפל שוב "פִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם"?

כותב על האלשיך הקדוש: ידוע כי איש שמתאוה לאיזה דבר גשמי, הגם שכבד לו להגיע לדבר זה, כי הוא מקום רחוק או שצריך לטרוח איזה טרחה, מכל מקום שום טרחה אינה כבדה אצלו ואין הדרך רחוקה אצלו והולך כמה ימים ולפעמים גם בלילה עד ששיג דבר זה, אבל אם אין הדבר אהוב אצלו, אלא שאין לו ברירה, כי אחד צוה עליו להשיג דבר זה, אז הדרך מאוד רחוקה אצלו, וכל שום טרחה כבד אצלו. כן הדבר הזה, הצדיק האוהב לה' בכל לבו ורוצה לעובדו בכל לבו בשמחה, שמח מאוד במצות ה' וכל אשר תכבד עליו עבודת המצוה והטרחה והוצאת ממון, נהנה מזה ביותר, ואינו מרגיש שום עמל ויגיעה בזה, לא כן זה שה' רחוק ממנו, הנה המצוות הם לעמל ומשא עליו וכמו שכתוב: ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל, ושום טרחה קטנה ולילך איזה דרך כמו לבית הכנסת ולבית המדרש רחוק אצלו וכבד עליו הדרך וזהו שאמר הכתוב: "וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ", אז תדע שהוא מטעם כי ירחק "מִמֶּךָ הַמָּקוֹם", השי"ת שהוא מקומו של עולם.

ספר "לחתך עליון"

רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה (יא. כו)

צריך ביאור מדוע פתח הכתוב בלשון יחיד, "רְאֵה", וסיים בלשון רבים, "לְפָנֶיךָ"? אמר על כך רבי חיים מוורמזא (אחיו של המהר"ל): שאפילו יודע המוכיח, שמכל המקשיבים לתוכחתו יושפע רק אדם אחד ויחיד, אל ימנע עצמו מן התוכחה, שכן מצינו למשה רבינו, שדיבר בפני כל ישראל ואמר "לְפָנֶיךָ", בעוד שדבריו היו מכוונים אל יחיד, ואמר לו "רְאֵה", והכל, כדי להציל נפש אחת מישראל.

ספר "להתענג בצענוגים"

לבקש קרבת ה'

אֲחֵרֵי ה' אֲלֹהֵיכֶם תִּלְכוּ וְכוּ'... וְאֵתוֹ תַעֲבֹדוּ וְכוּ' תִּדְבְּרוּן. (יג. ה)

לכאורה יש להקשות: רש"י כתב (לעיל יא, ל) שכל מקום שנאמר בתורה המילה "אחרי", משמעו שהאחרי הוא מופלג ורחוק מהדבר הנזכר, ואילו המילה "אחר" מובנה, שהדבר הוא סמוך וקרוב. אם כן, מדוע נאמר כאן "אחרי ה' אלוקיכם תלכו", "אחרי" ולא "אחר", הלא מוטל עלינו להיות קרובים וסמוכים להקב"ה. אלא ללמדך, שגם כאשר רואה אדם את עצמו מרוחק מרבוננו של עולם, אל לו לשקוע ביאוש, רק להשתדל בכל כוחותיו להתקרב אליו ולדבק בו. זהו שנאמר "אחרי ה' אלוקיכם תלכו", היינו אפילו הללו שהם "אחרי" ובמרחק מה', עליהם לבקש קרבת אלוקים וללכת אחריו.

בשם החפץ חיים

לא לבנות מחיצה בין המוח לבין הלב

בְּנִים אַתֶּם לֵה' אֲלֹוֹקֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְּדוּ וְלֹא תִשְׁיִמוּ קִרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת (יד. א)

לכאורה מתאים היה יותר לומר "לא תגודדו", פועל יוצא, כמו לא תקרחו? יש לומר: אמרו חז"ל (שבת קה).: כל המוריד דמעות על האדם כשר, הקב"ה סופרן, ומניחן בבית גנזיו. מהו 'כל המוריד דמעות'? היה לו לכאורה לנקוט בלשון כל הבוכה? אלא בלשון "המוריד דמעות" כיוונו חז"ל לומר: שאדם זה מוריד את ההתפעלות מן המוח אל הלב, כי בבכיה על המת ראוי שהחי יתן אל לבו כי זה סוף כל האדם והעולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, ודמעות הם תולדת המח, וראוי שיירדו עומק אל תוך לבו, ועל ידי זה יתנהג במעשיו גם כן לפי הוראות המח ולא יילך אחר שרירות לבו. ואף כאן נפרש את לשון "לא תתגודדו" מלשון גדר ומחיצה (כמו גוד או איגוד), דהיינו: כאשר אתם מתפעלים ומצטטעים על המת, אל תקימו גדר ומחיצה

אין זריעה אלא צדקה

נתון תתן לו (טו, י)

בדברי חז"ל מצינו, שנתנית צדקה נקראת זריעה: אין זריעה אלא צדקה שנאמר: "זרעו לכם לצדקה קצרו לפי חסד" (ב"ק יז). הצדקה דומה לזריעה בג' דברים:

(א) אדם הבא לזרוע, יעשה זה בקרקע טובה שבכוחה להצמיח, לא במדבר. וכך צריך נתן צדקה לחפש עני הגון, ולא כמו שאמר ירמיה לפני הקב"ה: רבונו של עולם, אפילו בשעה שעושין צדקה, הכשילם בבני אדם שאינן מהוגנים, כדי שלא יקבלו שכר (שם טז).

(ב) הזורע יודע שהזרע ירקב ורק אחרי שירקב יתחיל לצמוח, אבל כשהוא הוא יצמח יתן פירות פי כמה וכמה. כך בעת נתנית כספי הצדקה צריך שיהיה לאדם בטחון בהקב"ה שאמנם כסף זה כעת 'נרקב' לכאורה ושוב לא יראהו בחזרה, אך הקב"ה יזכהו בפירות היוצאים מנתניה זו בכפלי כפליים.

(ג) לפני הזריעה יש לחרוש את האדמה, להטמין בתוכה הזרעים ולכסותם. ואם לא יכסם, כראוי, יאכלום העופות, וכך הוא בנתנית הצדקה, יש לכסות ולהסתיר את מעשה הנתניה, לא לפרסמו. רק כך תשרה בו הברכה.

ספר "מתוק האור בשם ילקוט הגרשוני"

מוסר: כלי מחזיק ברכה

השלום והתרחקות מן המחלוקת מביאים בכנפיהם לאדם שפע רוחני וגשמי, הם מרחיקים את האדם מן החטא ומביאים לו ברכה, עשירות ושמחה. בהגדה "דורש טוב" הובא לכך רמז שהיה אומר רבי מנחם? מוישנא על סימני הסדר. קדש ורחץ: אם רוצה אדם לקדש ולרחוץ עצמו מלכלוך ומזוהמת החטא מה יעשה? כרפס: ראשי תיבות: כלל ראשון פה סגור, ישתדל בכל יכלתו לשתוק ולא לדבר כלל. אולם גם מה שכן לדבר. יחץ מגיד: עליו להוריד מחצית מן הדברים שרצה להגיד. רחצה: אם כך נהג, הרי כבר מתחיל הוא לרחוץ ולהיטהר, אולם ישנו חלק נוסף בענין זה והוא: מוציא מצה: עליו להוציא את עצמו מהמצה והמריבה, לא להיות מעורב בסכסוכים ובמחלוקות "מצה" מלשון: "וכי ינצו אנשים" (שמות כא, כב), ומדוע עליו להימנע מכך בכל כוחו? מרור כורך: כי כל מריבה כורכת מרירות, ואין הדבר טוב עבורו. אם האדם יוציא את עצמו מהמרור, יזכה לשולחן עורך, לפרנסה בשפע ולצפון, לעשירות, כמו שנאמר: "הרוצה שיעשיר, יצפין", שהשולחן בצפון. חז"ל אמנם הורונו כי מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות. אם אדם ישמור על פיו ולא יעסוק במריבות ובמחלוקות, יזכה 'לשולחן עורך', לפרנסה ולשפע רב. או אז, כשיזכה בפרנסה טובה ובהרחבת הדעת, הלל הוא מברך את הקב"ה ומהלל אותו, וגם נרצה, הוא יהיה רצוי אצל בוראו, וגם הוא עצמו יהיה מרוצה, שמח וטוב לב כל ימיו.

ספר "אדרבה תן בלבנו"

הלכה: שיעור הנתניה לעני

בספר "פסקים ותשובות" (יו"ד סי ר"ג ס"א) הביא דברי הרמב"ם (הלכות מתנ"ע פ"ז ה"ג): בהביאו הלכה זו מסיים: ומצווה אתה להשלים חסרונו ואין אתה מצווה לעשרו, והיינו אפילו אם היה עשיר והורגל להיות על רכוש וירד מנכסיו, אין אנו חייבים לעשרו. ומטעם זה אין חיוב לתת אלא לצרכים שהוא צורך להם לאלתר לאותו יום, כי מה שנצרך בשביל לאחר זמן הוא בכלל 'לעשרו' וכן אם אין לעני דירה לדור בה, אין חיוב לקנות לו דירה, אלא שוכרים לו בית שיכול לדור, אבל אם לא מצאו דירה לשכור אלא רק לקנות צריך לקנות לו דירה.

פתגם: החיים הם כמו קפה: לפעמים הם בוך, לפעמים הם שחורים, אך אם הם לא זה ולא זה, אז הם נס.

ספר "שמחלה"

חקירה: קרוב לעדות

גזרת הכתוב היא שנחשב כאילו ודאי שהוא משקר, או פסול בפני עצמו (צפנת פענח כללי המצוות ח"ב ד"ה קרובים לעדות) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: סתירה ובנין

בעודו נער ישב רבי איזיל חריף בבית המדרש בתוך חבורה של לומדים ותיקין מובהקים והיה מפלפל עמהם בתורה, כשהוא בונה בנין שלם של חידושי תורה חריפים להפליא. היה שם זקן אחד, שאהב לקנטר את הנער בדברים, נענה ואמר לו: אכן, בנין נאה בנית לפנינו, אבל בודאי יודע לך, כי בנין נערים סתירה, וסתירת זקנים בנין. נשא אליו הנער עינים חייכניות והשיב: אמנם כן, בנין נערים סתירה, כי כל מה שהם בונים נהרס בידי הזקנים, ואילו סתירת זקנים בנין, כי כל מה שהם הורסים חוזר ונבנה בידי הנערים.

ספר "חזק חלק ב' (דף מא)

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זוירה, אליהו בן תמר, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליזה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה .. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr